

פרשת לך - תשס"ג

אפילו בתוך השפע של סיפורי בריאה, ייסוד ומיסוד שמביא ספר בראשית כולו, יש לפרשה זו מקום מיוחד. המסע של אברהם - מאור פשדים לכנען; מהתרפים והאלילים של אבותיו אל האל האחד, המופשט; מאברם לאברהם - הוא מסע מכונן, ארכיטיפי, שכבש מסלול שבו הולך מאז כל מי שעושה מסע אל ייעודו, כל אחד והאור פשדים שלו, כל אחד והכנען שלו.

בשבוע של פרשת "לך לך" ציינו שני ימי איזכור:

יום השנה השביעי לרצח רבין לקח אותי מה"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך" (בראשית יב, א) אל ה"לך לך אל ארץ המדינה והעלהו שם לעלה על אחד הקברים" (שם כב, ב). בין ה"לך לך" הראשון ל"לך לך" של עקידת יצחק, מקבל אברם את ה' לתוכו והופך לאברהם, אבל מאבד את התמימות, אבדן שהפך ב-4.11.95 לחוויה קולקטיבית.

חמשת-אלפים שמונה-מאות וארבעים לילות וימים עברו באותו שבוע מאז נפל, לפני 16 שנה, רון ארד בשבי. רון, שהיה יכול לבוא מביתו שבגבעה ממול ולשבת בינינו עם משפחתו, איננו כאן רק בגלל ששכחנו שהתשובה היחידה האפשרית לשאלה "השמר אָחִי אָנֹכִי?" (בראשית ד, ט) היא: **כן!**

על פרשת "לך לך" נכתבו, מטבע הדברים, גם מדרשים, מקורות ודברי חוכמה רבים. בחרתי להעשיר את הדף שלנו בשניים מתוכם:

אליס: "התואיל להגיד לי, בבקשה, באיזו דרך עלי ללכת מכאן?"
 "זה תלוי במידה רבה לאן את רוצה להגיע", אמר החתול.
 "לא אכפת לי כל כך לאן - " אמרה אליס.
 "אם כך, לא משנה באיזו דרך תלכי", אמר החתול.
 " - בתנאי שאגיע לאן שהוא", הוסיפה והסבירה אליס.
 "בטוח שתגיעי", אמר החתול, "אם רק תתמידי בהליכה".
 לואיס קרול, מתוך "הרפתקאות אליס בארץ הפלאות"

אלך לכל מקום בעולם שישלח אותי אליו אלוהים, ואהיה נכונה בכל מצב ועד יום מותי להעיד... שכל מה שמתרחש כעת אינו אשמת האל, אלא אשמתנו. ... ואם האל אינו חפץ לסייע לי, אז עלי לסייע לאל... אשתדל תמיד לעזור לו כמיטב יכולתי. אעזור לך, אלי, שלא תנטוש אותי, אך מראש לא אוכל להתחייב לדבר. רק דבר אחד מתבהר לי מרגע לרגע: שאתה אינך מסוגל לסייע לנו, אך עלינו לסייע לך, ובכך אנו, בסופו של דבר, מסייעים לעצמנו. זה הדבר היחיד החשוב: להציל בנו, אלי, את החלק האלוהי. כן, אלי, אפילו אתה במצבים כאלה נראה חסר אונים לשנות דבר-מה... אינני דורשת ממך כל דין וחשבון; אתה הוא זה שתקרא לנו מאוחר יותר לדין וחשבון. עם כל פעימה של לבי מתבהר לי כי אינך מסוגל לעזור לנו, אך עלינו לעזור לך ולהגן עד חורמה על נוכחותך בקרבנו.
 אתי הילסום, מתוך "השמים שבתוכי"

(אתי הילסום הייתה יהודיה-הולנדית צעירה כשהתנדבה בשנת 1942 להישלח למחנה-מעבר כדי לסייע ליהודי הולנד. הילסום נספתה באושוויץ בשנת 1943. יומנה, שיצא בעבר בשם "חיים כרותים", רואה בימים אלה אור מחדש בשם "השמים שבתוכי" בהוצאת כתר)